

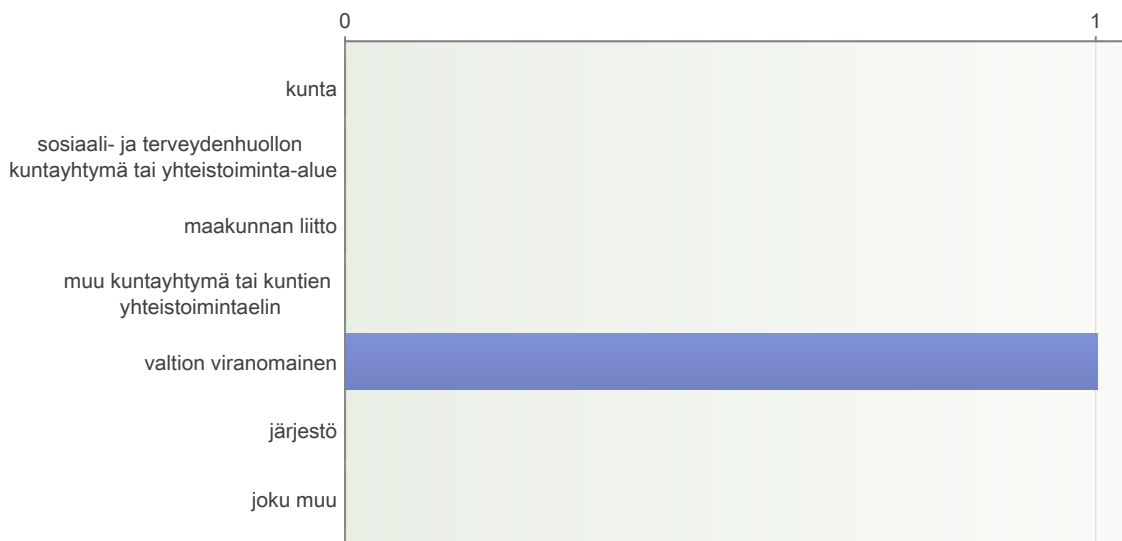
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Pohjois-Savon Elinkeino-, Liikenne- ja Ympäristökeskus ja TE-toimisto	Kaipiainen Juha, strategiapäällikkö	Kari Virranta, ylläjohtaja(ELY)/Soile Lahti, johtaja (Te-toimisto)	9.11.	ELYn ja TE-toimiston johto

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Ei vastauksia.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

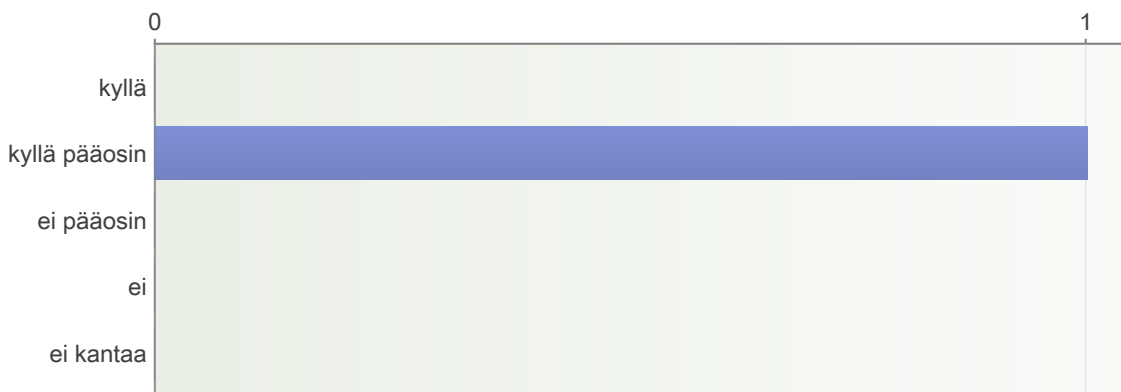
Ei vastauksia.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Ei vastauksia.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

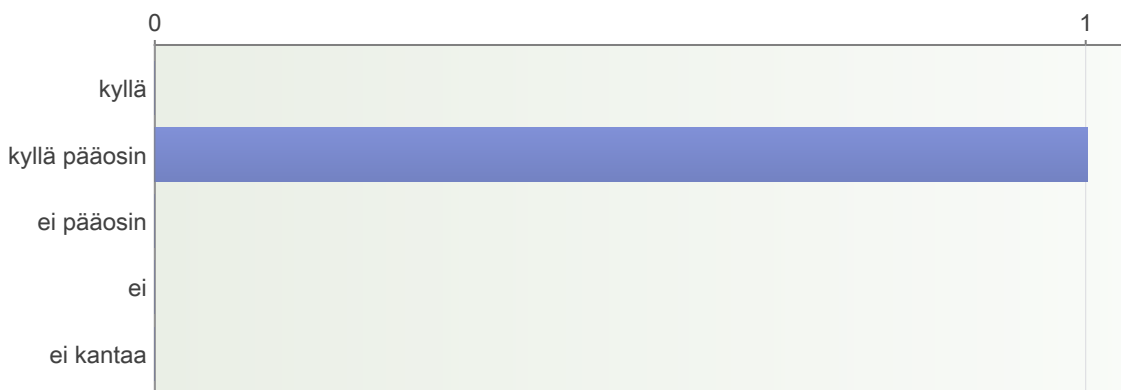
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Hallitusohjelman mukaan ensisijaisena ratkaisuna on toimintojen keskittäminen tehtäviltään ja toimivallaltaan selkeille itsehallintoalueille, maakunnille. Tällä perusteella myös ympäristötehtävät tulisi siirtää kokonaisuudessaan maakunnille. Ympäristövastuualueen näkemyksen mukaan hallituksen keväinen linjaus olisi toivottavampi kuin ELYn näkemys ympäristötehtävien siirrosta kokonaan maakuntaan. Toisaalta vastuualue esittää maakunnallista vahvaa ympäristöpolitiikan roolia maakunnalle. Tämä on mahdollinen vain, jos myös lakisääteiset tehtävät siirretään maakunnalle. Tämä poistaa myös mahdollisen erityisasiantuntijuuden sirpaleisuuden, koska kapea-alainen asiantuntemus voi rajata kytkentää laajempaan kokonaisuuteen. Vesivarojen osalta yleisen edun valvonta pitää olla maakunnilla. Oikeusharkintaa vaativien tehtävien eriyttäminen tulee näissä ja muissa vastaavissa tehtävissä hoitaa hallintosääntöön tehtävin määräyksin. Tulisi harkita myös aluehallintoviraston aluekehitystehtävien siirtämistä resurssineen maakunnan järjestettäväksi. Näitä ovat nuorisotoimen, liikunnan ja kirjastojen kehittämiseen liittyvät tehtävät. Tällä hetkellä esimerkiksi aluehallintoviraston nuorisotoimen keskeisiä tehtäviä ovat nuorten kasvun ja itsenäistymisen tukeminen, nuorten aktiivisen kansalaisuuden edistäminen, nuorten sosiaalinen vahvistaminen sekä kasvu ja elinolosuhteiden arviointi ja kehittäminen alueellisella tasolla. Asiakslähtöisten toimintojen ja palvelukokonaisuuksien näkökulmasta nuorisotoimen tehtävät muodostaisivat selkeän palvelukokonaisuuden nuorten työllisyyden, yrittäjyyden ja muiden tulevan maakunnan palveluiden kanssa. Asiakslähtöisyyden näkökulmasta, samoin kuin kustannustehokkaiden ratkaisujen näkökulmasta, nuorten palveluiden rahoitus- ja kehittämistehtävät tulisi hoitaa kokonaisuudessaan osana maakunnan tehtäväkenttää. Hajauttamalla esimerkiksi työllisyyden näkökulmasta työpajojen tai etsivän nuorisotyön valtionavustusrahoitus valtakunnalliseen erillisvirastoon ei tue tarjoituksenmukaisella tavalla maakunnallisten palveluketjujen rakentamista nuorten aktiivisen kansalaisuuden, koulutuksen, työllisyyden ja yrittäjyyden osalta. Lisäksi eri rahoitusviranomaisratkaisujen hajauttamisen liian monelle eri toimijalle lisää julkisen hallinnon yleistä hallinnollista taakkaa, muuta säätelyä sekä lisää turhaa viranomaisten välistä tiedonvaihtoa. Pohjois-Savon ELY-keskus pitää alueellisen kalataloushallinnon nykyistä mallia hyvin toimivana ja pitää tärkeänä, että kalataloustehtävät keskitettäisiin maakuntien välisillä sopimuksilla tulevaisuudessa maakunnissa siten, että kalataloushallinto palvelisi asiakkaitaan parhaalla mahdollisella tavalla ja kustannustehokkaasti. Nykyiset toimialueet ovat mahdollistaneet asiakaspalvelun ja sen edellyttämän riittävän osaamistason säilyttämisen sekä tarvittavan erikoistumisen yksilöityihin tehtäviin. Muutoinkin kaikki mahdollisesti maakuntarajat ylittävät tehtävät tulee sopia maakuntien keskinäisillä sopimuksilla eikä laki- tai asetustasoisesti. MMM:n tehtävien osalta koko hallinnonalan kokonaisuus tulee siirtyä maakunnille. Yksityiskohtana voisi mainita, että myös ns. tilusjärjestelyjen hoitaminen on liittynyt valtion maaomaisuuden hallintaan. (Laki maatilatalouden kehittämisrahastosta 3 § - sekä asetus maan hankkimisesta ja myymisestä maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain mukaisiin tarkoituksiin 26.4.2001/356) Nämä tehtävät on perinteisesti hoidettu lähellä asiakasta ja myös nämä tehtävät tulisi olla mukana tulevan maakuntahallinnon tehtävissä. Tehtävien osalta ELY-keskuksen kanta ei ole yksimielinen eikä ristiriidaton. Liikennevastuualueen näkemys, joka on ilmaistu L-johtajien erillisessä lausunnossa, poikkeaa selvästi tästä ELYn näkökannasta. Näitä näkökulmia ei esitetä tässä uudelleen.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

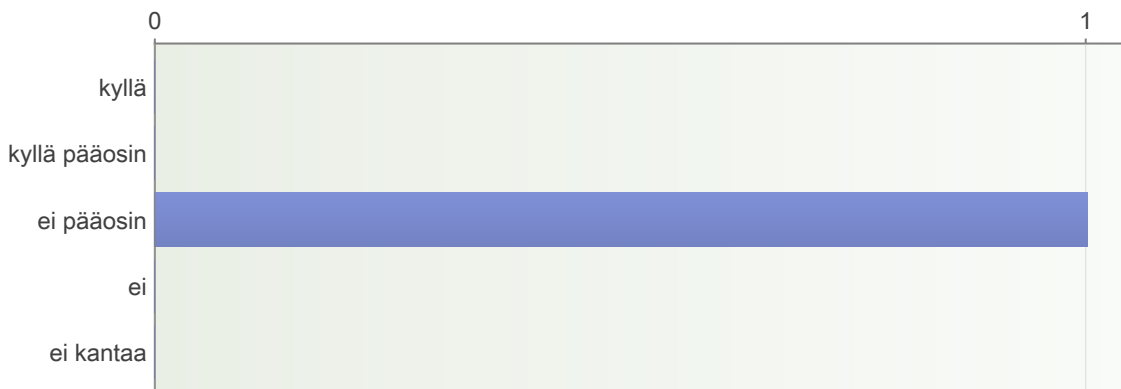

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakunnan asukkaiden osallistumisoikeussäätely muodostaa hyvän perustan maakuntahallinnon kansanvaltaisuudelle. Osallistumisoikeuksien todellinen turvaaminen määrittyy kuitenkin lopullisesti sen mukaan, mikä on maakunnan itsehallinnollisuuden aste suhteessa keskushallintoon sekä myöhemmin voimaantulevaan sektorikohtaiseen lainsäädäntöön nähden.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

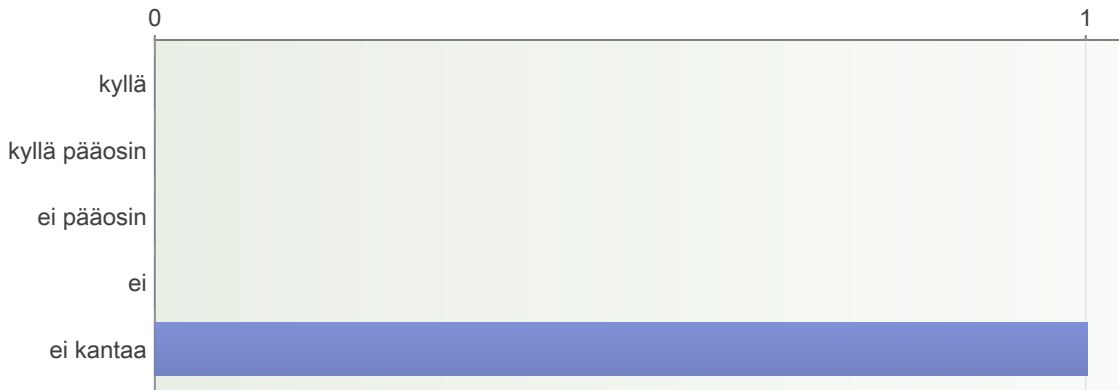

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Esityksen mukaan maakunnassa on yksi palvelulaitos, jolla voi olla tytäryhteisöjä. Palvelulaitos olisi itsenäinen oikeushenkilö, jota yhdessä sen tytäryhteisöjen kanssa johdettaisiin konsernijohtamisen periaatteiden mukaisesti. On jossain määrin kyseenalaista säätää maakunnan kaikkien tehtävien tuottamista varten perustettavasta yhdestä palvelulaitoksesta. Maakunnan tehtäväalat ovat toisiinsa nähden vahvasti eriytyneet, eikä yhden palvelulaitoksen yhdellä hallituksella voi olla riittävää osaamista tästä moninaisesta kokonaisuudesta, sen ohjaamisesta ja valvonnasta. Ongelmaa hälventää mahdollisuus perustaa tytäryhteisöjä, jotka toisaalta voivat muodostaa maakuntakonserniin moniportaisen hallinnollisen rakenteen, joka saattaa olla kansanvaltaisen kontrollin ulottumattomissa. Muiden kuin sotetehtävien osalta palvelulaitokseen siirrettävien tehtävien osalta harkinta tulisi jättää maakunnalle. Joka tapauksessa sote- ja muut palvelulaitokset tulisi olla erillisiä edellä mainituista syistä.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

- Valtionosuuksien jakoriteerit ratkaisevat merkittävästi tulevan talouden raameihin. Jako-osuudet tulee vastata erilaisia tarpeita eri osakokonaisuuksien osalta eikä samoja jakoriteereitä voi käyttää nykyisen budjettiperusteisen rahoituksen siirtymässä valtionsosuusjakoihin. Jakoperusteiden valmistelun tulee olla avointa lopputuloksen tulee vasta nykyisiä todellisen toiminnan kuluja oikeidenmukaisesti.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan suhde valtioon ja kuntiin määrittäyty ratkaisevasti paitsi säädettävän maakuntalain, myös myöhemmin säädettävän erillislainsäädännön perusteella. Ei ole tarkoituksenmukaista muodostaa päällekkäisiä rakenteita mm. valtion ja maakunnan väliseen neuvottelumenettelyyn, ja maakuntalainkin osalta voisi olla perusteltua nimenomaisesti todeta, että maakuntien yleinen ohjaus on luonteeltaan strategista sekä lainsäädäntöohjausta, mutta ei ulotu operatiivisiin kysymyksiin.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Ei vastauksia.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Ei vastauksia.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudessa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Ei vastauksia.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Ei vastauksia.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettua laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Ei vastauksia.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väli aikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulon 2 luvussa. Onko väli aikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

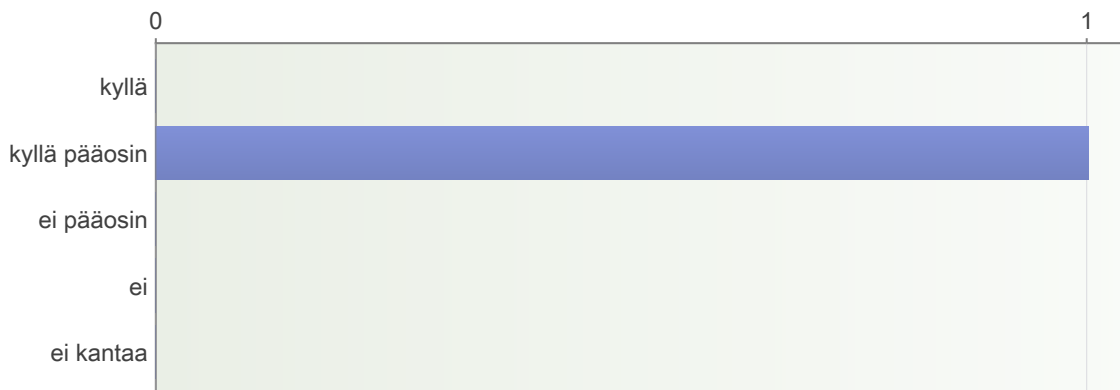
Ei vastauksia.

22. 20. Voimaantulon 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

23. 21. Voimaantulon 4 luvun mukaan lakisäätöisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Kuntien terveyskeskuskiinteistöt tulee siirtää maakunnille palveluidenkin siirryessä maakunnille kuntien taloudellisen riskitason alentamiseksi.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Ei vastauksia.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Ei vastauksia.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Vastaajien määrä: 1

- Voimaanpanolain 42 §:ssä säädettävä yhtiöittämisen siirtymäaika koskee säännöksen sanamuodon mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa tarkoitettuja maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöitä. Esitetty siirtymäaika saattaa riittää maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseen sote-palveluissa.

Siltä osin kuin säännöksen olisi tarkoitettu koskevan muitakin maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvia tehtäviä kuin sote-palveluita ja niiden yhtiöittämistä, siirtymäaika saattaa riittää yhtiömuotoisen toiminnan organisoimiseen, mutta ei välttämättä siihen, että palvelun tuotanto pystyisi toimimaan vielä 1.1.2021 lähtien pääosin markkinaehtoisesti kaikkialla valtakunnassa. Maakuntien palvelukeskusten osalta voimaanpanolain 40 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi vuoden 2022 loppuun kestävästä siirtymäajasta, mikä saattaisi olla tarkoituksenmukainen myös yhtiöittämisvelvollisuuden ajallisen keston osalta.

Koska valinnanvapautta koskeva erillissääntely eikä maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvien uusien säädösten sisällöt ole vielä tiedossa, on jossain määrin ongelmallista ottaa kantaa maakuntalakiin tältä osin. Katsotaan kuitenkin, että myöhempään erityissääntelyyn nähden kollisiotilanteessa maakuntalain tulisi olla etusijalla eikä yleistä asetuksenantovaltuutta tulisi mahdollistaa.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveystalouden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Jatkossa pitää toteuttaa maakuntaverot maakunnan itsehallinnon vahvistamiseksi.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Ei vastauksia.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Ei vastauksia.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Ei vastauksia.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidätekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena?
(erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Ei vastauksia.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Ei vastauksia.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Ei vastauksia.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Ei vastauksia.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Ei vastauksia.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.